

गाई पाण्यावर काय म्हणुनि आल्या?

कवि: बी (नारायण मरलीधर गुप्ते)

गाई पाण्यावर काय म्हणुनि आल्या?

कां ग गंगायमुनाहि या मिळाल्या?
उभय पितरांच्या चित्त-चोरटीला
कोण माझ्या बोललें गोरटीला?

उष्ण वारे वाहती नासिकांत,
गुलाबाला सुकविती काश्मिरांत,
नंदनांतिल हलविती वल्लरीला,
कोण माझ्या बोललें छबेलीला?

शुभ्र नक्षत्रें चंद्र चांदण्यांची
दूड रचलेली चिमुकली मण्यांची
गडे! भूईवर पडे गडबडून,
कां ग आला उत्पात हा घडून?

विभा-विमला आपटे-प्रधानांच्या
अन्य कन्या श्रीमान कुलीनांच्या
गौर चैत्रींची तशा सजुनि येती,
रेशमाची पोलकी छिटें लेती.

तुला लंकेच्या पार्वती समान
पाहुनीयां, होवोनि साभिमान
काय त्यांतिल बोलली एक कोण
'अहा! - आली ही पहा- भिकारीण!'

मुली असती शाळेंतल्या चटोर;
एकमेकींला बोलती कठोर;
काय बाई! चित्तांत धरायाचे
शहाण्यानें ते शब्द वेडप्यांचे?

रत्न सोनें मातींत जन्म घेतें,
राजराजेश्वर निज शिरीं धरी तें;
कमळ होतें पंकांत, तरी येते
वसंतश्री सत्कार करायातें.

पंकसंपर्कें कमळ का भिकारी?
धूलिसंसर्गें रत्न का भिकारी?
सूत्रसंगें सुमहार का भिकारी?
कशी तूंही मग मजमुळें भिकारी!

बालसरिता विधु वल्लरी समान
नशीबाची चढतीच तव कमान;
नारि-रत्नं नरवीर असमान्य
याच येती उदयास मुलातून.

भेट गंगायमुनांस होय जेथें
सरस्वतिही असणार सहज तेथें;
रूपसद्गुणसंगमी तुझ्या तैसें,
भाग्य निश्चित असणार तें अपैसें.

नेत्रगोलांतुन बालकिरण येती,
नाच तेजाचा तव मुखीं करती;
पाच माणिक आणखीं हिरा मोतीं
गडे! नेत्रां तव लव न तुळीं येती.

लाट उसळोनी जळी खळें व्हावें,
त्यांत चंद्राचे चांदणे पडावें ;
तसे गालीं हासतां तुझ्या व्हावें,
उचंबळुनी लावण्य वर व्हावे!

गाई पाण्यावर काय म्हणुनि आल्या?

कवि: बी (नारायण मरलीधर गुप्ते)

गौर कृष्णादिक वर्ण आणि त्यांच्या
छटा पातळ कोंवळ्या सम वयाच्या
सर्वे घेऊनि तनुवरी अद्भुताचा
खेळ चाले लघु रंगदेवतेचा!

काय येथें भूषणें भूषवावें,
विशिध वसनें वा अधिक शोभवावें?
दानसीमा हो जेथ निसर्गाची,
काय महती त्या स्थलीं कृत्रिमाची!

खरें सारें! पण मूळ महामाया
आदिपुरुषाची कामरूप जाया
पहा नवलाई तिच्या आवडीची
सृष्टिश्रृंगारें नित्य नटायची.

त्याच हौसेंतुन जगद्रूप लेणें
प्राप्त झालें जीवास थोर पुण्यें;
विश्वभूषण सौंदर्य-लालसा ही
असे मूळांतचि, आज नवी नाही!

नारि मायेचें रूप हे प्रसिद्ध,
सोस लेण्यांचा त्यास जन्मसिद्ध;
तोच बीजांकुर धरी तुझा हेतू,
विलासाची होशील मोगरी तूं!

तपःसिद्धीचा समय तपस्व्याचा,
भोग भाग्याचा कुणा सभाग्याचा;
पुण्यवंताचा स्वर्ग की कुणाचा
मुकुट किर्तीचा कुण्या गुणिजनाचा

यशःश्री वा ही कुणा महात्म्याची
धार कोण्या रणधीर कट्यारीची;

दिवसमासें घडवीतसे विधाता
तुला पाहुनि वाटतें असें चित्ता!

तुला घेइन पोलकें मखमलीचें,
कुडी मोत्यांची, फूल सुवर्णाचें,
हौस बाई! पुरवीन तुझी सारी
परी आवरि हा प्रलय महाभारी!

ढगें मळकट झांकोनि चंद्रिकेला,
तिच्या केलें उद्विग्न चांदण्याला;
हास्यलहरींनी फोडुनी कपाट
प्रकाशाचे वाहवी शुद्ध पाट!

प्राण ज्यांचेवर गुंतले सदाचे
कोड किंचित् पुरवितां न ये त्यांचे;
तदा बापाचें हृदय कसें होतें,
नये वदतां, अनुभवी जाणतीं तें!

माज धनिकाचा पडे फिका साचा,
असा माझा अभिमान गरीबाचा!
प्राप्त होतां परि हे असे प्रसंग
हृदय होतें हदरोनिया दुभंग!

देव देतो सदगुणी बालकांना
काय म्हणुनि आम्हांस करंट्यांना?
लांब त्यांच्या गावास जाउनीया
गूढ घेतों हैं त्यांस पुसोनीयां!

"गांवि जातों" ऐकतां त्याच काली
पार बदलुनि ती बालसृष्टि गेली!
गळा घालुनि करपाश रेशमाचा
वदे "येतें मी" पोर अज्ञ वाचा!